

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.
Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beck I. papirkereskedése.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petsitor 6 kr. Nyilttéri három hasábos petsitor 10 kr.

Bélyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

A valódi takarékoság.

Valódi takarékoság az, ha sikerül még a csupán tisztességes középszerűség fokán álló jövedelmet sem költeni el egészen.

Hogy ezen célt elérhessük, használjunk fel minden módot, ha szükséges, hordjuk a viselt ruhákat kissé tovább, vagy igaztassuk azokat át, halaszszuk el a nem okvetlenül szükséges bevásárlásokat, háztartásunk legyen egyszerű. Ily módon, ha csak valamely váratlan körülmény közbe nem jön, elérhetjük a megtakarítást. Itt egy krajczár, amott egy forint szaporodnak, ha kamatoztatjuk őket. Régi és sokszor elcsépelet dolog ugyan, de mindig helyes és nagy igazság marad, hogy száz krajczár egy forintot tesz ki.

A helyes takarékoságot azonban nem mindenki tudja gyakorlat nélkül elsajátítani, de a ki már egyszer megszokta e hasznos erény gyakorlását, csakhamar belátja, hogy az egyszerű takarékoság elégedettebbé teszi az embert, mint az oktalan pénzszerzés. A helyes takarékoság megszokására igen ajánlható a következő, már sokszor jónak bizonyult módszer: Ha valaki azt veszi észre, hogy daczára annak, miszerint tisztességes jövedelme van, még sem tud megtakarítani semmit, írja fel minden kiadását egy könyvecskébe, s a különböző tételeket osztsza el minden héten, vagy minden nap a következő két rovat szerint: „Szükséges és a kényelemhez tartozó“ és „Fülösleges, — fényezés.“ Rendszerint azt fogja találni, hogy ez utóbbi rovat összege az előbbinél sokkal nagyobb lesz, s gyakran az tünik ki, hogy a szükséges dolgokban igenis takarékoskodott, míg a fülöslegekben pazarolt.

Legtöbbször kényelmesen lehet élni sok-

kal kevesebb pénzzel, mitsem ezt sok jómódu ember képzele.

Franklin szokta mondani: „Nem a saját szemünk, hanem a másokéi tesznek minket tönkre; ha rajtam kívül az egész világ vak volna, nem törődném a finom ruhák és szép butorokkal.“ A szomszédok megszólásától való félelem, már sok tisztességes családot romlását idézte elő.

Könnyű arra hivatkozni, hogy „minden ember szabad és egyenlő; ez bizonyos elméleti értelemben véve gyönyörű igazság, de a mi a vagyont illeti, a gyakorlat azt tanítja, hogy bizony nem mindnyájan vagyunk egyenlők és szabadok.

A legtöbb embernek, ha nem akar szegény maradni, vagy még szegényebb lenni, nem szabad arra törekedni, hogy a tökéletességnek a gazdagok által felállított téves mértékét elérje. A helyett, hogy gondal igyekeznék fenntartani a „látszatot,“ sokkal jobb, ha mindenki saját egyéni állapotát tekint mérvadónak, s kiadásait bevételai arányában irányozza elő, hogy pár forintot még félre is tehessen a szükség idejére. Nem kell prófétának lenni, hogy előre láthassuk, miszerint ha valaki bevételét teljesen elkölti, a nélkül, hogy beállható kedvezőtlen eshetőségre gondolna, sohasem fog pénzügyi tekintetben függetlenségre jutni.

A ki hozzá van szokva, hogy minden pillanatnyi szeszélyét kielégítse, annak kezdetben nehéz lesz elszokni a fülösleges kiadásoktól. Ily emberek nagy önmegtagadásnak tekintik, ha kisebb lakással, olcsóbb butorok és ruházzal, kevesebb vendéggel és cseléddel, bállokkal, színházakkal és egyéb multságokkal, kevésbé finom szivarokkal és borokkal kell beérniük. Ha azonban el-

határozzák magukat, hogy kísérletet tesznek csekélyebb összegeket megtakarítva gyümölcsözőleg helyezni el, nemsokára kellemesen lesznek meglepetve azon öröm által, melyet a takarékoság eredménye okoz. A múlt évi kalap, a már hordott ruha, most már kiszolgálják még egy évadot. Egy hideg fürdőt, s utána egy sétát a szabadban most már célszerűbbnek fognak találni a legszebb fogatban való kocsiútnál, egy kis eszevegést, egy felolvasást a családi körben kellemesebbnek, mint egy ötven, vagy ötszáz forintot elnyelő estélyt, számos vendéggel.

Ezren maradnak szegények, s sok ezren veszítik el a megszerzett jólétet, mihelyt nagy lábon akarnak élni. Sok család ezreket költ el és alig tud kijönni a pénzzel, míg mások ezen összegeknek alig egy tizedrészével igazi élvezeteket szereznek maguknak.

Sokszor a váratlan szerencse nagyobb megpróbáltatás a szerencsétlenségénél. „A hogy jött, úgy el is ment.“ Sok ember nemesak hogy nem lesz nagyobb vagyona nagyobbodásával, hanem növekednek igényei, mert a látszatot meg kell óvni vagy éppen feltűnést kelteni, s költ, míg tönkre nem teszi magát.

Megyénk beléletéből.

Nagybeckerekről egy vaskos kötetet vettünk, mely Tallián Béla alispán évi jelentését tartalmazza Torontálmegye 1883-ik évi állapotáról. A megyénk, melyről a jelentés szól, hazánk legnagyobb törvényhatóságai közé tartozik, s már nemzetiségi viszonyainál fogva fülösle érdekében anyagot nyújt a megyei élet tanulmányozójára nézve. A megyénk jeles alispánja nagy szorgalommal és

Szépirodalmi csarnok

Belgrád bevétele.

(Folytatás.)

Írta: Kiss Lajos.

A babonás törökök rossz előjelt láttak ebben, azonban Szulejman kiadta a parancsot egy új hid építésére. A második hid nem a régi helyén, hanem Belgrád közelében veretett. A hajókat 4 méternyire helyezték el egymás mellé; egyik hajóról a másikra vastag gerendákat raktak oly szélességben, minő a hajók hossza volt s azokat egymással és a hajókkal szegék által kapcsolták össze. A hid két végét a hidfőkhöz vastag láncokkal kapcsolták, melyek annyira meg voltak eresztve, hogy az egész hajóhid a legnagyobb áradáskor is szabadon emelkedhetett a felszínre s nem kelle attól félni, hogy a gerendákat az iszonyú feszítés ketté töri. Most ismét gerendákat fektettek le egymás mellé a hid egész hosszában; e gerendázat, mely a járdát képezte, oly erőre volt számítva, hogy ne csak a lovasokat, hanem a nehéz szekeres ágyúkat is megbírja. Az új hid július 27-ikére készült el.

Piri basa ezalatt foytonosan Nándorfehérvár ostromával foglalkozott.

E hatalmas vár, Magyarországnak s a nyugoti keresztényiségnek legfontosabb bástyája, a legnyomorultabb módon volt felszerelve. Az őrség többnyire ma-

gyarokból állott s legfőlebb 900 főre ment. Tekintve a város és vár nagy kiterjedését, legalább is 4—5000 katona szükségeltetett volna arra, hogy a védelmezés sikeres lehessen. Szapolyay pár évvel előbb a vár összes ágyúkészletét Zsarnó ostromára vitte s megveretvén elvesztette. Mínt hogy a hiány azóta nem pótoltatott, egyetlen ágyú sem volt az őrség birtokában. Puskapor, élelmi-szer és más szükséges dolgokkal is szegényesen volt ellátva a vár. Tudjuk, hogy a bánok az őrség vezetését alkaptányokra bízván, birtokaikra távoztak, Török Bálint helyett Oláh Balázs, Héderváry helyett pedig Csulay Mór Mihály vitte a parancsnokságot. A kettős vezénylet akadályozta az egeszes működést s a válságos viszonyok között káros következményeket vont maga után. Az alhadnagyk között az egykorú írók Morgay Jánost és Both Jánost, az udvarnagyt említik. A többi tiszték közül Bárdy László és Utjesienics Jakab nevei vannak felemlítve. Ez utóbbi testvére volt a később oly nagy hatalomra vergődött bibornoknak. Jakab vitéz katona volt, mit eléggé bizonyít az, hogy az ő védelmére volt bízva a fellegrvár legerősebb bástyája a „ne bojsze,“ vagy „köles-torony.“ E bástyában volt a harang, melylyel az örök a veszélyt jelezték s a legénységet allarmirozták; itt őrizték továbbá az élelmi-szerek egy részét is, ezért nevezték ez épületet a magyarok „köles-torony“-nak. Úgy látszik, az ostrom kezdetén némi hajóhaddal is rendelkeztek a várbeliek; legalább azon körülmény, hogy Ovesiarevics Péter, mint naszádos kapitány említették, arra mutat. Ösmeretes,

hogy 1456-ban mily nagy segítségére volt a szávai (belgrádi) hajóhad a Hunyady által lehozott dunainak. 1521-ben a dunai naszádos-seregnek híre-hamva sem volt már, a belgrádi pedig igen jelentéktelen lehetett; innen lehet kimagyarázni azt, hogy ez utóbbiról az egykorú írók egyetlen szóval sem emlékeznek meg az ostrom leírásánál.

A város szerb lakói közül a vagyonosabb polgárság, az öregek, nők és gyermekek jó része már előbb kivándorolt s csak a szegényebb osztály maradt meg. Az alkaptányok a védelmi munkálatok teljesítésére a Szerémségből parasztokat is rendeltek a várba, ezek azonban nem nagy számmal lehettek.

Piri basa július elsején kezdte meg az ostromot, ugyanekkor a hajóhad is megérkezett; harmadnapra Szulejman is a nándorfehérvár táborban találjuk. A nagyvezír elbb a várost akarta birtokába keríteni s annak déli és keleti falait erősen lövette. A szakadatlan ágyúzás nem sokára réseket tört, mire a törökök több ízben rohamot intéztek; de a védők a támadást hősiessé visszaverték s a réseket kijavították. Ezalatt a török hajóhad folyvást a Száva és Duna folyókon űrködött s ez utóbbin egész Zalánkemenig czirkált, hogy a várbeliek ez oldalról semmiféle segélyt ne nyerhessenek s miután a Szerémségben is Bali-bég csapatai kalandoztak, már július elején úgy állott a dolog, hogy Nándorfehérvár teljesen bekerítve s a segély minden reményétől megfosztva a leghibonytalanabb jövőnek nézett elébe.

látható ügybuzgalommal és lelkiismeretességgel végezte feladatát. Helyesen hangsúlyozta előszavában, hogy a visszapillantás a múltba, lett légyen az bármily rövid, csak egy évre terjedő időre is, csak akkor bír realis értékkel és lesz hasznos hajtó, ha az emberi hiúság legyőzésével kevesebb időt töltünk a visszaemlékezések kellemes részénél, míg ellenben mélyebb benyomást engedünk a hibák, botlások, elnézések, illetve azon tényezőknél, melyeken okulva, a multak tapasztalatainak szem előtt tartása mellett javítani hivatásunk, sőt kötelességünk.

A jelentés, számos oly adatot is tartalmaz, melyek méltán országos érdeket kelthetnek. A könyvben összegyűjtött óriási anyagalmazból kiemeljük egyelőre a betelepített csángókra vonatkozó részt, melyet az alispán Jankó Ágost megyei biztos hivatalos jelentése alapján állított össze, s a melyből a csángó-ügy jelenlegi állása kitűnik. A jelentésnek eme, a népesedésre, az építkezésre, földművelésre stb. vonatkozó része így hangzik:

Midőn az 1883. évi április hó 4-én Ivanova község közelében partra szállott bukovinai székelyek a községekbe beosztattak, Hertelendyfalvára 382 lélek jutott, Nagygyörgyfalvára pedig a 799 hertelendyfalviak kedvezőbb viszonyok között és job talajra helyeztetvén el, nemesak hogy vissz nem mentek, hanem 2 ízben történt újabb bevándorlás által még 158 személylyel szaporodtak is; — Nagygyörgyfalváról azonban 112 személy vándorolt vissza, ellenben később csak 4 személy jött be.

A népesedési mozgalom következő volt:
Hertelendyfalván született . . . 11 férfi, 11 nő;
elhalt . . . 9 „ 5 „
szaporodás 4 férfi, 6 nő;
Nagygyörgyfalván született . . . 24 férfi, 28 nő;
elhalt . . . 20 „ 19 „
szaporodás 4 férfi, 9 nő;

E szerint tehát Hertelendyfalván a lakosság lélekszáma az eredeti 382-ről az 1883. év végeig 548-ra szaporodott; Nagygyörgyfalván pedig az eredeti 799 lélekszám 701-re apadt

Egészben véve azonban a 2 telep lélekszáma a Hertelendyfalvára bevándoroltak által 183-szaporodott és jelenleg a két telepen együttvéve 1277 lélek van.

Egybekelés Hertelendyfalván egy sem, mig Nagygyörgyfalván 14 történt.

A hertelendyfalvi székelyeknek a Marienfüldről áttelepített őstelepések házai mögött folytatódólagosan 146 házhely osztatott ki, a melyen 1883 év végéig 125 ház épült fel teljesen, a többi pedig épülő félben van, és eddig azért nem volt elkészíthető, mert az

Mindamellett is az látjuk, hogy Piri egy teljes hónapi küzdelen után sem haladt semmire.

A sikertelen működésnek az ekkori tűzértség fejletlen voltán kívül különösen azt volt az oka, hogy Piri az első négy hét alatt csak a szárazföld felől intézte támadásait, hol pedig a falak igen erősek voltak; ellenben a vízi-város Száva felőli oldalát, amely a leggyengébb volt s inkább csak a természeti viszonyoknak köszönhetette biztonságát, nem háborgatta.

Az egykorú írók közül többen említést tesznek arról, hogy Szulejman már egészen elvesztette minden reményét s teljesen fel akart hagyni az ostrommal, midőn két szökevény szerb jelent meg előtte s a város gyenge oldalát elérülta.

Ebben ugyan semmi lehetetlenség sincsen, — a jutalom reménye gyakran árulókat szül; azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy a szultán táborában számos török katona akadt, kik mint hadi foglyok a megelőző években több ideig tartózkodtak Belgrádban, feltehetjük, hogy Szulejman előtt a vízi-város gyengéje a szerb szökevények jelentése nélkül is ismeretes volt.

A Száva torkolatánál Belgrád és Zimony közt napjainkban egy jókora nagyságú sziget terül el, az úgy nevezet „Hadi-sziget”; távolabb délnyugotra a Száva folyón, Belgrádtól 3—4 kilométernyire a hosszú „Czigány-sziget” fekszik. Az Al-Duna iszap-szigetei aránylag rövid idő alatt változtatják alakjukat, nagyságukat és helyüket is; miokból bátran állíthatjuk, hogy Belgrád vidékének vízrajzi viszonyai

utolsó csoport bevándorló csak novemberben érkezett s a december havi zord időjárás az építkezést akadályozta; — a felépített házak fából vannak készítve és igen izlések, fedelük legnagyobb része cserép, azonban van mintegy 10—15 szálmával fedett is.

Az építkezésnél a hertelendyfalviak az által segélyeztettek, hogy a kormánybiztos közöttük a leszállított árnak utólagos megterítése mellett 9188 db deszkát, 10,876 léczet osztatott ki, — s azonkívül még 5 tehetetlen családapának és ösvegy asszonynak házat állami segélylyel építette fel.

A nagygyörgyfalviak az őstelepések közé osztattak be és kiadatott 188 házhely, melyre 167 ház épített, és pedig 101 földből vert fallal, 66 pedig egészen fából.

Mint hogy a kincstári szigeten található lágy fa, gerendáknak és szarufáknak alkalmas nem volt, a kormánybiztos Nagygyörgyfalvára 2117 gerendát és szarufát, továbbá 8007 szál deszkát küldött ki, melyet a lakosok leszállított áron kölcsönképen kaptak. Itt a háznak kivétel nélkül kákvával vannak fődve

Azon egyének, kiknek házhelyei őrsek, azért nem építettek, mert nagyobb méretű házat szandékoznak emelni, a melyekhez tavasz előtt hozzáfogni nem akartak és vagyonosabbak lévén, bérházakban laknak. — Itt 10 egyén háza lett állami segélylyel fölépítve.

A hertelendyfalvi székelyeknek őszi vetésül 450 hold föld lett kiosztva, és ebbe vetőmagnak holdanként 60 kilot számítva 270.3 mmáza buza. A nagygyörgyfalviaknak jutott 434 hold és 260.4 mmáza vetőmag buza. Hertelendyfalván a kiosztott földterület egészen bevettett, mig Nagygyörgyfalván csak 401 hold. Ennek oka abban rejlik, hogy a nagygyörgyfalviak földjei a községtől távolabb esnek és sokkal kevesebb székelynek van igavonó marhája mint Hertelendyfalván. A hertelendyfalviak aránylag több földet kaptak, mert ott több volt az őszivetésre alkalmas — úgy, hogy mig Hertelendyfalván egy családra 3 hold jutott, addig Nagygyörgyfalván csak 2.

A hertelendyfalviak általában véve vagyonosabbak mint a nagygyörgyfalviak, a mi abból is látszik, hogy mig ott 41 székelynek van lova és kocsija, addig itt csak 7-nek; mindazonáltal egészen ingyen Nagygyörgyfalván csak 7 egyén élelmezettik.

Közvetlenül a szántóföldek kiosztása után a kormánybiztos Hertelendyfalván 1200 frtot, Nagygyörgyfalván pedig 1800 frtot osztot ki kamatnélküli kölcsönképen, a melyt pénzt legnagyobbbrészt a föld megszántására fordították.

Ezenkívül még a 10 legszegényebb hertelendyfalvi család között kiosztatott 88 frt 20 kr, 10 szegény nagygyörgyfalvi csa-

1521-ben különböztek a mostaniaktól. Elég az hozzá, hogy 1521-ben a Száva torkolatánál a „Czigány-sziget” feküdt, mely azonos a „Hadi-szigettel”, azal a különbséggel, hogy déli oldala jobban benyúlott dél-felé a Szávába, miről az ezen irányban fekvő s amattól elmosott „Kis-hadi-sziget” mai nap is tanúskodik.

E sziget épen a vízi-vár és vízi-város alatt húzódtott el, emélfogva alkalmas pontul mutatkozott arra, hogy a rajta felállított ágyúk a vár leggyengébb falai ellen működjenek. E terv azonban az óvatos szultán előtt bizonytalan kimenetelűnek tűnt fel addig, mig a szomszéd Zimony falain a magyar zászló lengett.

A városi lakosok máj július elején elmenekültek Zimonyból; azonban Szkoblics Márk, horvát származású vitéz férfiú, nem követte a szerémségi kisebb erődök parancsnokainak példáját, hanem 400 főnyi, többnyire szerb naszádosokból álló kis seregével Zimony várába zárkózott. A felszerelés itt is oly nyomorult volt, mint a többi helyeken. Három kis ágyú őrizte a falakat, a puskapor és élelmi-szer alig volt elég néhány napra. Mindamellett Szkoblics Bali-bég seregét, mely a várat július 23-ikán bekerítette, hat napon át sikeresen verte vissza, úgy, hogy Szulejman a szávai hid elkészülte után kénytelen volt janicsár csapatokat és nehéz ostromágyúkat küldeni a vár ellen. A műveletek újult erővel indultak meg s a három napi folytonos ágyúzás a különben is gyenge falakat több helyen lerombolta. A helyzet csakhamar

lád között pedig 100 frt befolyt könyöradomány.

Továbbá érkeztek még apróbb ruhaküldemények is a szegények számára és egyesek által felruházott összesen 4 csángó fiu és 2 csángó leány.

Hertelendyfalván van 84, Nagygyörgyfalván pedig 114 tanköteles csángó gyermek.

A tankötelesek egy azon célra kibérelt házban iskoláztatnak ideiglenes tanító által, ugy Hertelendyfalván, mint Nagygyörgyfalván, mely ideiglenesség azonban ez utóbbi községben már legfeljebb 2 hónapig tarthat, — mert az év végével az iskolaépítés annyira haladt, hogy csakis a belső munka és felszerelés hiányzik még. — Hertelendyfalván csak tavasszal fog az iskolaépítés megkezdetni,

A hertelendyfalvi székelyek 94 személy kivételével mind e v. reformatus vallásnak és a közel fekvő pancsovai ref. plebániához vannak csatolva; a nagygyörgyfalviak mind r. katolikusok és a homolicza plebániához tartoznak. Általában mindkét vallásbeliek eléggé istenfélők és vallásosak.

Kezdetben gyakrabban fordultak elő az őstelepésekkel surlódások, apróbb rendőri kihágások és a hatósági intézkedések iránti engedetlenségek, de ennek oka abban rejlett, hogy mig a székelyek letelepedve nem voltak és házaikat el nem készítették, kiméletesnek és elnézőnek kellett irányukban lenni, nehogy a telepedéstől elkedvetlenítenek, — később azonban, midőn már házaik elkészültek és ellenük nagyobb szigorral lehetett fellépni, a kihágások is sokkal ritkább fordultak elő.

Külömben büntény egy sem adta magát elő, kihágásaig pedig majdnem kizárólag verekedés, botrányos részegség — és engedetlenség volt. Azonban, a mint említém, e tekintetben is feltűnő a javulás.

A szülők figyelmébe.

Értesítés.

A magyar király állami reál-gymnásium részéről, a jövő tanévet illetőleg.

A pancsovai állami főreáliskola a nagymélt. vallás- és közoktatás-ügyi m. k. miniszteriumnak kegyes elhatározásából fokozatosan főgymnásiummá fogván átalakítani: a jövő 1884/5. tanévvel a gymnasiumi IV. osztály is megnyílik, a reáliskolai 4 alsó osztály pedig megszűnik.

A tanulók felvétele az 1884/5. tanévre f. é. augusztus 29. 30. és 31-én fog eszközöltetni délelőtti 8—12-ig az igazgatósági irodában. — A javító- és pótló-, valamint a felső osztályokat illető felvételi- vizsgálatok

tarthatlanmá vált, amnyival-inkább, minthogy az őrség élelmi-szere és puskapora teljesen elfogyott. De Szkoblics ekkor sem gondol a meghódolásra, hanem augusztus elsején még életben 100 emberével kirohan a várból s rövid, de heves küzdelem után sebekkel terhelve elesik. A vitéz őrség legnagyobb része hasonló sorsban részesül s csak kevesen jutnak török fogságba.

(Vége.)

Számolatlan levelek.

Nagy-Beckerek, augst.

Kedves Orgillám! Egy ügyes, tisztá és erényes szakácsné kérsz N.-Beckerekéről. Tekintettel a nagy-beckerek szakácsnék minéműsitvényi táblázatára, ez sokkal nagyobb felelőséggel jár, mintha egy olyan gouvernanteot kellene kerítenem, a ki valamennyi europai nyelvet beszéli, hangjegy nélkül lejátsza a Bethoven-sonátáit, ugy szaval mint Helvey Laura, ugy énekel mint Lucca és a kinek sohse volt szeretője. A beckereki szakácsnék, helyet követelő a családban, pártolói a színházaknak és hangversenyeknek, egy-egy őrmester vagy tizedes karjain azonban a svara redoutteba is őrmest betévednek, piaci vásárlásaiknál 10 száztolít zsebre vagnak, s ha a gazda rézsutosan tudokra adja, hogy a liba, csirke, vagy rucza stb. drága, demissióval fenyegetnek.

Az én szakácsném, a ki mosogatólány volt a

aug. 28-án délelőtt és délután, a felvételi vizsgálatok az I. osztály jelentkezőkre nézve 29. 30. 31-én délután végre a magánvizsgálatok szintén aug. 29. 30. 31-én délután fognak megtartani.

Az 1883. évi XXX. tez. 10. §-a szerint az I. osztályba csak oly tanulók vétettek fel, kik életük 9. évét már betöltötték és arról, hogy a nép-iskola 4. alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy haladó mérvű képzettséggel bírnak.

A keresztlevelet, illetőleg hiteles születési bizonyítványt a felvételre nemcsak az I. osztályba lépő tanulók kötelesek okvetlenül magukkal hozni, hanem azok is, kik idegen intézetből jelentkeznek a felsőbb osztályok valamelyikébe.

Azon tanulók, kik polgári iskolából gymnasiumba, vagy reáliskolába akarnak átmenni, kötelesek felvételi vizsgálatot letenni. (1883. XXX. tez. 12. §-). — A felvételi vizsgálat díjmentes.

A félévvel a tanulók szülőik egyikével vagy ezek helyettesével kötelesek megjelenni. — Azon szülők, vagy gyámok, kik nem laknak helyben gyermekük félévvel már alkalmas helyettes tartoznak bemutatni, kire a házi felügyelet és nevelésre nézve köteleseiket és jogaikat átruházzák, hogy a gondviselésre bízott tanulót illetőleg az igazgatóság értesítését elfogadhassa.

Az I. osztályba lépő általában a más tanintézetekből jelentkező tanuló félévvel díja 2 frt. 10 kr.; — ezenkívül a félévvel minden tanuló az ifjúsági könyvtár gyarapítására 1 frtot, az évi értesítőért szintén 1 frtot, (^{87. 778} sz. minist. rendelet) tartozik fizetni.

A tandíj félévenként 9 frt., mely összeg a félévvel, legkésőbb pedig szept. végéig, — a II. félévvel pedig 1885. január végéig fizetendő le.

Hogy szoktassuk a gyermeket engedelmességre?

Egy jó ismerősöm, több egészséges gyermek jó anyja, a minapaba kétségbeeset levelet írt faluról, a hova családjával üdülni ment, hogy minő szégyent vall a jó rokonoknál gyermekeivel, engedetlenségük, rakoncátlanságok miatt s mar kimerített minden utat módot és eszközt, hogy őket megfékezhesse, de hiába.

Barátném levele eszembe juttatta az általános panaszt, a mely e kérdésben a szülők ajkáról hallható s miután nagyon veszedelmes dolog a gyermekszobában „saját

hercegi udvarban s a kinek szakácsnévá kiképeztetése valódi hadapródi czulagomba került, a minap a szobában, a napi rendelet kiadásakor e nyilatkozattal hagyott a faképnél: „Bocsánat“ de orrom nem tűri a pipafüstöt!”

Ha szolgálót kértél volna, a legkiválóbb példányokkal szolgálhaték. Ezek jobbára a Niebelungeni motívumok szerint vannak kiképezve.

Reggelire kávét követelnek, ebédre család kosztott, estére vastagételt felzettel, minden éjjel szabadrendelkezésre három órát, az egész vásár- és ünnepnapot, Az aratás kezdetekor hat heti szabadságot. Egy hónapnál hosszabban is megmaradnak szolgálatban, ha házi gazdájuk nekik is juttat, a nők iránti gyengédségből.

Kapitányunk kitagástan gentleman irányukban Kihallgatásukat rendszeresen a Sasku illem tana szerint eszközöli.

Kegyed szem és fültanuja volt a harcznak, melyben X. és Y. a kegyed bájaitól feltűzelve önnök kizárólagos birhatásáért ölbe mentek és végül egymást irgalmatlanul megkéselték.

Milicza vagy Anicza zokogni kezd.

Kimélje, kegyed drága könnyeit. Az ilyen lovag játékok régiebbek mint a Csemegi büntető codexe s ha a gladiatorok bűnhődtek is, a nők büntetlenül foglalhatták el helyeiket, a kocsis vagy házi ur mellett.

Milicza vagy Anicza szabad! A gladiatorok vagy meghalnak, vagy fogságba kerülnek.

Dinnye termelésünk iránt is érdeklődöl!

karán okulni“ ime tanácsomat ez ügyben, a hogy megírtam barátnémnak, a „Végvidék“ ily ügygyel szivesen, foglalkozó hasábjain is közzé teszem.

A legnagyobb áldás a gyermekre az anya derült kedélye s ha a természettől nem kapta, iparkedjék elsajátítani. A gyermekek öseredeti tehetséggel bírnak a derültséghez és humorhoz s ha e kedves tehetségek ki nem fejlődnek bennök, legtöbbször az anya a hibás.

Mindenekelőtt sohasem szabad rossz kedvünket vagy bosszúságunkat a gyermekre kitölteni, még ha ők okozták is. Ily esetben a büntetéssel addig kell várni, míg a felkavart kedély hangulat ismét lesimult. A legszebb alkalom, hogy magunkat is jobbitsuk, a hogy minden helyes gyermek nevelés egyszersmind ömneveléssel jár.

A legnehezebb feladat rendszeren az engedelmességre való szoktatás. Gyermekeinkben a pillanat emberei vagyunk. Ha a gyermek valamit föltett magában csak is erre gondol, s ha szándékának kivitele megtiltatik, a tilalomban csak a zavaró akadályt érzi, a mely kívánságának útjában áll. Belátást és önuralmat, a mik a kívánság megváltoztatásához szükségeltetnének, gyermeknél ne keressünk; az engedelmességre tehát tenni ok sincs az ő szemökben, ha csak külső hényszer nem lép közbe a helye és kellő ideje, hogy az anya derültségével közbe lépjen s a gyermek szívéből az engedelmeskedés kellemetlen érzetét eltávolítsa. Ha a gyermek gondolatatait föltett szándékától ügyesen eltereljük s új irányba térítjük, az engedelmesség kellemetlen érzete enyhül vagy el is enyészik nála.

A gyermeknek az engedelmességet meg kell tanulnia. Ennek legelső föltétele, hogy lehető keveset követeljünk tőle; a második pedig, hogy azt, a mit egyszer megköveteltünk, el se is engedjük. Ha a gyermekhez folyton parancsoló hangon beszélünk, elveszítik az engedelmességre való kedvét; ebből aztán örökös zsémbelés támad, mindkét fél bosszus lesz, a gyermek idővel közönyös, végül daczos.

Engedelmisséget csak a végső esetben követeljünk, de aztán el se is álljunk tőle, még ha testi büntetést is kell alkalmaznunk. Ha a gyermekek tudják, hogy a testi büntetéstől nem tartózkodunk, nagyon ritkán majd hogy sohasem kerül rá a sor. Nem ajánlom, kiszabott büntetés hogy után a gyermek bocsánat kérését s ígértét a jávulásra mindenkor kész pénz gyanát vegyük, mert ezáltal a gyermek könnyen álszenteskedőve lesz; különösen ha ehhez hozzá szoktattuk. Csak idegenekkel szemben tartanám fenn föltétlenül, mert a

Piacunk e tekintetben aligha volt valaha rosszabb a mostaninál.

Sárgadinnyéink cholera nostrasban szenvednek. Görög dinnyéink nagyobbreszt olyanok, mint az öklöm, a legnagyobb olyan, mint egyik aljegyzőnek koponyája.

Kérded, hogy mulatunk ebben az ugorka besavanyítási és paradicsom alma bedunsztolási időszakban!?

Az ugorkafára mászásig és a paradicsom almás krumphival való jóllakásig — nagyszerűen!

A kaszinókert ez az üdítő, azonos mulató hely üres, a Rózsa, vulgo Klein kert zsufolva van. Nagy-Becserek közönségének nem üde és tiszta levegő. Hanem jó sör és jó ételek kellene.

Kirándulunk olykor adósságokban és a Begán uszva, az écskai erdőbe is. Ischli vendéglő olcsóbb az écskainál. Mult szombaton bevacoráltunk egy adag paprikás csirkét, egy adag turó-cusuzát, megittunk három deci bort, egy kis üveg gieszhüblit, és fizettünk 3 frtot. Ennyi pénzért Kokinchinában egy egész farka csirkét lehet vásárolni.

Az utcai sepregetéssel úgy vagyunk, mint a szárnyasokkal, a port felverjük egy helyen, hogy a másikon leszálljanak.

Kedves Orgillám! Alig van nap, hogy rál nem emlékezném. Nem a rest tömegre, a hústra, hanem örök ifju lelkedre és élének szellemedre. Mi öregszünk, a városok pedig ifjodnak. Tíz éve mióta Nagy-Becsereket nem láttad, valóságos teve-lépéseket tett a haladásban.

megaláztatás ily módon az elkövetett hiba természetes következménye.

Nagyon elhibázottnak tartom azokat a kísérleteket, hogy a gyermeket ígéretekkel bírjuk rá az engedelmességre. Ily módon rendszeresen hozzászoktatjuk, hogy csak azt tegye, a miből haszna van. Itt azonban még kedvező eset az, ha az ígértet azután csakugyan be is váltatik. Nagyon károsak azonban az ily eljárás következményei, ha a szülők egészen megfelelnek az ígéretről. Mert ennek folytán a gyermek elveszti szülőibe helyezett bizalmát és máskor nem hisz. A gyermeknek az engedelmisséget úgy kell feltüntetni, mint magától értetődő kötelességet.

Általában nem lehet eléggé figyelmeztetni a szülőket, hogy az engedelmisséget a a gyermekbe egészen csecsemő korától kezdve kell belecltani a gyermekbe, mert rendkívüli veleszületett hajlama van az akaratos. sághoz, a daczhoz. A kik azon a réven, hogy erélyt növeljenek a gyermekbe, szeszélyes, sokszor oktalan kívánságait teljesítik a legveszedelmesebb vonást oltják a gyermek jellemébe. Dr. A.

HELYI HIREK.

* **Folyó hó 19-én** megtartott városi közgyűlés főtárgyát Christian Antal polgármester urnak lemondása kepezte. Christian ur már most harmadizban kérte a municipiumot, hogy mentsék fel állásától, e kívánságának tehát most helyadatott. A főispán ur ez alkalommal hangsúlyozva kiemelte, hogy Christian ur kilépésével, mint a városi hatóság, mint az állam tevékeny emberét veszti benne és fájlalva veszti tudomásul a polgármester resignatioját. A municipium egyuttal elhatározta, miszerint a restauratioig a polgármesteri agendákat, a törvény által erre hivatott főjegyző Péter Pál ur vigye.

* **A szerb vasutak megnyitása.** Belgrádból jelentik, hogy a vasutak építését e hó 20-ig be fogják fejezni. A vasutat szeptember 3. vagy 4-én fogják ünnepélyesen megnyitni. Az ünnepélyen a király, királynő, Sándor koronaherceg, az összes miniszterium, és a főbb állami és udvari méltóságok is jelen lesznek. A diplomáciai testületet és más kiváló személyeket szintén meg fogják a megnyitási ünnepélyre hívni. Az engedélytulajdonosok részéről a Comptoir d'Escompte és az osztrák tartományi bank fogják magukat képviseltetni. A közforgalomnak a vasutat, mint félhivatalosan hírlik, szeptember 15-én adják át.

* **Néhány flatalember,** kik egykoron a a helyi reálgymn. látogatták s jelenleg a szünetidőt szülőik körében töltik, a hét folyamán avagy a jövőnek kezdetén a lövöldében táncvizalmat rendeznek a reálgymnasium segély-egyete javára.

* **Felséges királyunk születésnapját**

A keeske világitásra nézve, (nem szabót hanem gázt értek) megkezdődtek az alkudozások, a csatornázás folyik, új épületek emelkednek még pedig oly titokszerű alapokból, melyeknek eredetét és keletkezését, a leghíresebb matematikusok se képesek felfedezni. Színházunk készen áll, szük páholyokkal, de annál terjedelmesebb prosceniummal. Nyakra főre kövezik utcáinkat, még pedig első sorban azokat, hol legkevesebben járnak, bebizonyítandók, hogy eljárásukat se pártédek se protectió nem vezeti.

Honoraczióink szárnyosokkal, népünk gyümölcsessel táplálkozik. Ha a cholera késni talál, hiában keresnek nálunk a komabacziilusok dinnyét meg kukoriczat.

Szülős laposaink igen bő termést ígérnek. Reményünk lehet, hogy az a bizonyos tszteletre méltó compánia, a melyk jó és olcsó bor mellett szeret mulatni, nem lesz kénytelen pancsovai vagy tiszahegyési magyarátival megít feltűzeln.

Boldog te a ki meg nem öszülhetsz, se fogaidat nem hullathatod. Az én barkóm már egészen deres, s ha nem vagyok is olyan fehér mint a töltést járó, s olyan kopasz mint a földet járó, de egész külsőmön meglátszik, az a bizonyos életősz színezet, mely a közel tőre és mulandóságra emlékeztet.

Látni nem kívánlak!

Mindég féltem a buppadásoktól. Kedves emlékedet épen akarom megőrizni.

Pá!

Lauka.

városunk közönsége ez idén is szokásos fényvel ünnepelte meg. A középületeket és számos magánházat már délután fellobogózták, s mihelyt az alkony beállt a házak egész fényárban usztak és óriási néptömeg hullámozott a piacon fel s alá.

Nyolcz óraker a zenekar élénk zene-szóval járta be a főutcákat, s megállapodva a városház előtt hol az osztrák hymnust játszták.

Délelőtt 9 óraker ünnepélyes szent mise tartatott a róm. kath. templomban; a város összes honoratíói jelenlétében, élükön Stancsics György főispán és Gromon Dezső kormánybiztos Ó méltóságakkal. A honoratio a róm. kath. templomból a gör. kel. székes-egyházba, onnét pedig az izraelita imaházba vonult. Itt Goldgruber Salamon magyar nyelven ajtatos imát mondott a felséges király boldogságáért, mire a kar a magyar himnust énekelte.

Délben a polgári lövöldében díszebéd volt, melyhez a hatóságok hivatalosak voltak. Ez alkalommal az első felköszöntőt Radda M. I. ur mondotta, a királyi családra. A bakett után a királyi lövészet következett.

* **Szent István** napja szintén fényesen lón ünnepelve. Este illuminatio; és a zenekar játszott az utcákon. Délelőtt 9¹/₂ óraker a rom. kath. templomban szent mise. Az alkalmi beszédet Marcel Tamás főt. ur tartotta.

Tizenegy óraker pedig az izr. imaházban lett az ünnepély megtartva.

* **Dr. Hlavathy Béla**, Rokuskorházi gyakorló orvost a belügyminister a csángó telepítvény másod orvosává nevezte ki Gyurgyevora.

Az oraviczei dal és zene egylet városunkban időző tagjai tiszteletére, a helybeli Männer-gesangs-Verein a Weifert-féle sörházban rendezte dalestélye minden képen szépen sikerült. Mint a vendégeskedő, mint a helybeli dalegylet sikeresen énekeltek. S különös tetszést aratott Randl J. ur szépen csengő tenorhangjával elő adott solo éneké ért melyért nyert is freneticus tapsot. A dalt táncz követe vigan ropogosan — három óráig reggel.

* **A helybeli állami iskolákban** a beiratások f. é. sept. 1-3-án délelőtt 8-11 óráig a polg. iskolai igazgatói irodában tartatnak meg. A beiratásdíj a polg. iskolában 50 kr. és az elemi iskolákban 25 kr. az évi tandíj a polg. iskolai tanulókra nézve 5 frt, az elemiekre nézve pedig 2 frt, mely tandíj alól szegény tanulók felmenthetők. — A polgári iskolába csak oly tanulók vétetnek fel, kik az elemi népiskola IV-ik osztályát jó sikerrel elvégezték, vagy ezen osztály tantárgyaiból a vizsgálatot sikerrel kiállják.

A t. cz. közönség ezuttal arról is értesítettik, hogy a un. vall. és közokt. m. kir. ministerium f. é. 18369. számú rendelete alapján ez évi szept. 1-én a polg. iskolai V-ik osztály. nemkülönben a polg. iskola mellé műasztalosság-és esztergályozásra ipartanmihely is fog felállítani, mely utóbbiban a polg. iskolának ez iránt jelentkező IV. V. és VI. osztályú növendékei a rendes elméleti oktatáson kívül emlíett iparágokban is rendszeres kiképeztetésben részesülnek. — A hivatkozott magas ministeri rendelt értelmében ugyancsak f. é. szept. 1-én állami felső leányiskola és áll. gyermekkert is fog felállítani, mely intézetekbe a tanulók előjegyzése szintén szept. 1-3-ik a polg. iskolai igazgatói irodában eszközöltetik. A felső leányiskolába csak az elemi népiskola VI-ik osztályát sikerrel bevégzett tanulók vétetnek fel.

Ösztöndíj pályázat.

A torontálmegyei tanítók által létesített „STEINBACH ANTAL” című alapítvány ez évi 60 frtból álló két ösztöndíjra a 30 frt. ezennel pályázat hirdettek.

Az alapítványi oklevél értelmében ezen ösztöndíj mindkét nembeli oly tanítóképezdészek folyamodhatnak, kik a tanítóképezde

I-ső, II-ik vagy III. évfolyamát elvégezték, és kiknek atyjuk vagy anyjuk az alapítványnak tagjai.

A folyamodványhoz csatolandó

a) a lefolyt tanévről szóló bizonyítvány
b) a folyamodónak atyja vagy anyja évi fizetéséről szóló hatóságilag kiállított bizonyítvány.

c) Családi értesítő.

Kik ezen ösztöndíjt elnyerni óhajtják, felhivatnak folyamodványukat kellőleg bélyegezve és a most érintett okmányokkal felszerelve bezárolag folyó évi szeptember hó 10-ig alólírotthoz beküldeni

N-Beeskereken, 1884. évi August hó 19-én

Steinbach Antal.

kir. tanfelügyelő mint az alapítvány kezelője.

Szerkesztői üzenet.

X. J. Beeses soraihoz mellékelt névjegyzéket vettem. Egzélőre nem akarom „a népkert utait díszítő” uracskák neveit közzé tenni, de igenis át fogom adni illetékes kezébe jegyzéket melyért fogadjja köszönetemet.

B. E. vrnak. Cikkkét térszűke miatt csak később közölhetjük.

Felelős szerkesztő: **Wigand János.**

Főmunkatárs: **Dr. Fináczy Ernő**

és **Csákányi Henrik.**

Kiadótulajdonosok:

Wigand János és a „Beck & Koszanics” czég

HIRDETESEK.

7757 szám.

tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy **Ristics Mihály**, fehértemplomi lakos végrehajtónak Karaman 332 sz. allibunári házk. végrehajtást szenvedett elleni 68 frt. hátralékos tőkekövetelés s jár. valamint a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett **1884 évi Szeptember hó 23-ik napjának délelőtti 9 óraker** az allibunári község házánál az ezen törvényszék területén fekvő allibunár községi 1203 számú telekjegyző-könyvében foglalt következő ingatlanok u. m. 232 sz. ház, 700□-öl házhelylyel 300 frt. 2) a 31 hrsz. 1⁸⁰⁰ hold I oszt. szántó 75 frt. 3) 31 hrsz. 1⁸⁰⁰ hold I oszt. szántó 30 frt. 4) 51 hrsz. 1⁸⁰⁰ hold II oszt. szántó 50 frt. 5) 31 hrsz. 1⁸⁰⁰ hold II oszt. szántó 60 frt. 6) a 31 hr. 2⁸⁰⁰ hold II oszt. kaszáló 80 frt. 7) a 31 hrsz. 1 hold III oszt. szántó 40 frt. 8) a 31 hrsz. 1 hold III oszt. szántó 40 frt. 9) a 78 hrsz. 1 hold III oszt. szántó 40 frt. 10) a 150 hrsz. 1 hold III oszt. szántó 40 frt. 11) 35 hrsz. 1⁸⁰⁰ hold III oszt. rét 22 frt. 12) 347 hrsz. 2⁸⁰⁰ hold III oszt. rét 37 frt. 13) a 599 hr. 91□-öl gyümölcsös 5 frt. 14) 142 hrsz. 100□-öl gyümölcsös 3 frt. 15) a 46 hr. 810□-öl szőlő 20 frt. 16) 382 hr. 1417□-öl szőlő 30 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön elfog árvereztetni és akkoron magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adadni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10⁰/₀-át készpénzben vagy ova-dékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzületenni.

Kelt a pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóságnak 1884 évi július hó 14-án tartott üléséből.

Lemberger,

jegyző.

Stokka,

h. elnök.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik hogy a un. m. kir. közmunka és közlekedésügyi Ministeriumnak 28.232/884 sz. rendeletével a starcsova-nagy-györgyfalvi nyilt csatornához, Homolicz határában szükséges földterületek-

nek engedélyezett kisajátítása 1884 évi Szeptember 16-án fog Homolicz község házánál d. e. 10 órai kezdettel eszközöltetni. —

Miről az érdekeltek oly megjegyzéssel értesítettnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás Homolicz község házánál fenti határidőt megelőzőleg 15 napon át közszemlére téve van és hogy a kisajátítási terv fölött akkor is érdemileg határoztatik ha egy érdekelte sem jelenne meg.

N. Beeskereken, 1884 évi Augustus hó 17-én. 3—1

R ó n a y.

elnök.

7493 szám.

tlkvi 1884.

Arverési hirdetmény.

A pancsovai kir törvényszék mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik hogy pancsovai Maria menybementeli egyház végrehajtónak Bekics Tódor ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni 700 frt. tőkekövetelés s jár és még felmerülendő költségeknek kielégítése végett **1884 évi Oktober hó 7-ik napjának délelőtti 9 óraker** a perlászi község házánál az ezen törvényszék területén fekvő Perlász községe 1286 számú telekjegyzőkönyvében foglalt következő ingatlanok u. m. 108 számú ház s' 456□-öl házhely fele 60C frt. 149 hr. 3 hold I oszt. kaszáló fele 150 frt. 233 és. 400□-öl gyümölcsös 20 frt. 225.222. s' 233 hr. 1 hold 1192□-öl szőlő 100 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön el fog árvereztetni és akkoron magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adadni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10⁰/₀-át készpénzben vagy ova-dékképesnek, nyilvánított értékpapirokban bánatpénzületenni.

Kelt a pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóságnak 1884 évi július hó 29-én tartott üléséből.

Dr. Kállay,

jegyző.

1—1

Stokka

h. elnök.

HIRDETMÉNY.

Zongora és egyéb Butorok elköltözés miatt azonnal készpénzfizetés mellett eladó k.

Bővebb tudositást ad.

GOLUB ALAJOS ur.

Értesítés.

Van szerencsén a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy ügyvédi irodámat Pancsován a „D. Niegel“-féle házban megnyitottam és minden nemű peres és perenkívüli ügyek elintézését, valamint vidéki kartársaim helybeni helyettesítését elvállalom s becses pártfogásukért esedezem.

Kelt Pancsován 1884 évi aug. 23-án

3—1

Korsós Péter.

köz- és váltó ügyvéd.

HIRDETMÉNY.

A csotán bogarakat (Schwabens) és az ezerlábu férgeket (Russen) teljesen s nyomtalanul kipusztítani csak is,

Zacherl-féle.

Csotánporral (Schwabenspulver)

LEHETSÉGES.

Valódi s hamisítatlan minőségben, csak is az eredeti itvegesékben, melyen név és védjegy van kapható, mind ama kereskedésekben melynek kirakataiban az erre vonatkozó hirdetmény ki van függesztve. *—3